

Aanleg rolstoelpad Markt Eersel

Met aandacht voor veiligheid & behoud karakter

30 april 2024

Aanleiding en ambitie

Aanleiding

- Toegankelijkheid vergroten voor mindervaliden, zg. 'rolstoelpad'
 - Vlakke looproute
 - Aanpassing afwatering
 - Verbeteren standplaats bomen
 - Budget gereserveerd begroting 2022

Motie Raad (juni 2023):

- Cultuurhistorische karakter behouden (Rijksbeschermd Dorpsgezicht)
 - Behoud uitstraling Markt kortere termijn
 - Behoud bomen waar mogelijk
- Bomen Effect Analyse uitvoeren
- Ondernemers & bewoners betrekken

Waar staan we nu?

- Ophalen input belanghebbenden:
 - Raad/Commissie Ruimtelijke Kwaliteit*
 - Aan- en omwonenden*
 - Ondernemers*
 - Gehandicaptenbond*
 - Nutsbedrijven*
- Bijeenkomst 30 april ondernemers/winkelier & platform voor mensen met beperking
- Inloopbijeenkomst 6 mei aanwonenden
- Raadsvoorstel voor 4 juli > afwegen van alle belangen
- Gemeenteraad beslist > Raadsopdracht uitvoeren
- Start aanleg loopstrook na inspraakproces;

Wat is er tot nu gebeurd?

- Inventarisatie mogelijkheden loopstrook
- Onderzoek 'Inzicht bomen Markt/Hint' - IBOR maart 2021
- Overleg met ondernemers/Visit Eersel – 5 april 2023
- Motie behoud karakter Markt
- Advies 'BoomEffectAnalyse (BEA)' - BoomTotaalZorg maart 2024
 - Uitwerking verschillende scenario's voor bomen & loopstrook
- Aanschaf flinke lindebomen (maat 45-50, 140 stuks), staan op kwekerij
 - Deze groeien door > zo altijd bomen beschikbaar bij mogelijke vervanging
- Oorspronkelijk schetsplan voor aanleg loopstrook niet mogelijk
- Afstemming/communicatie met nutsbedrijven

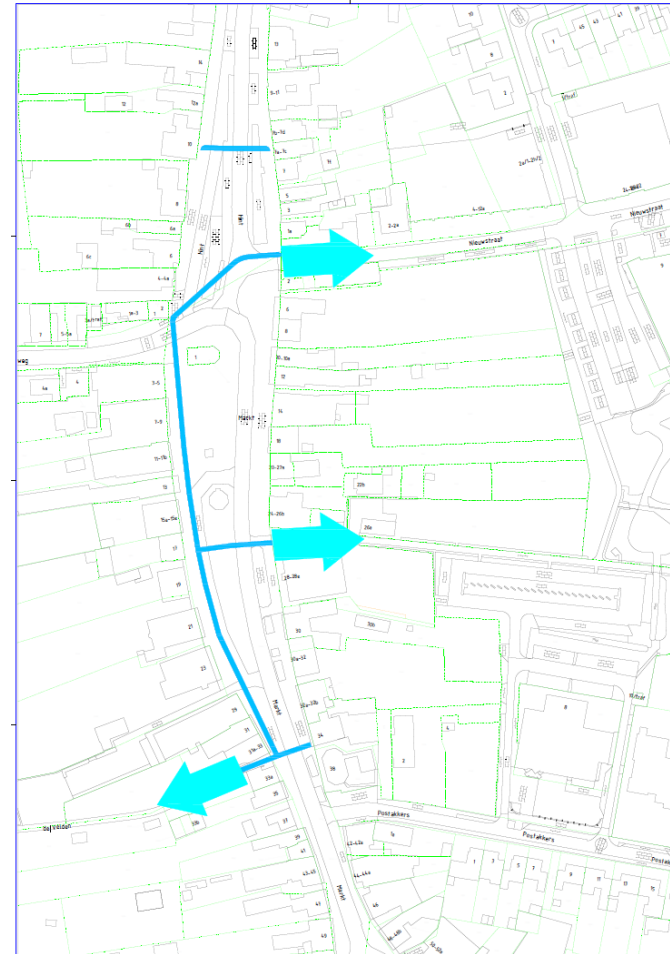
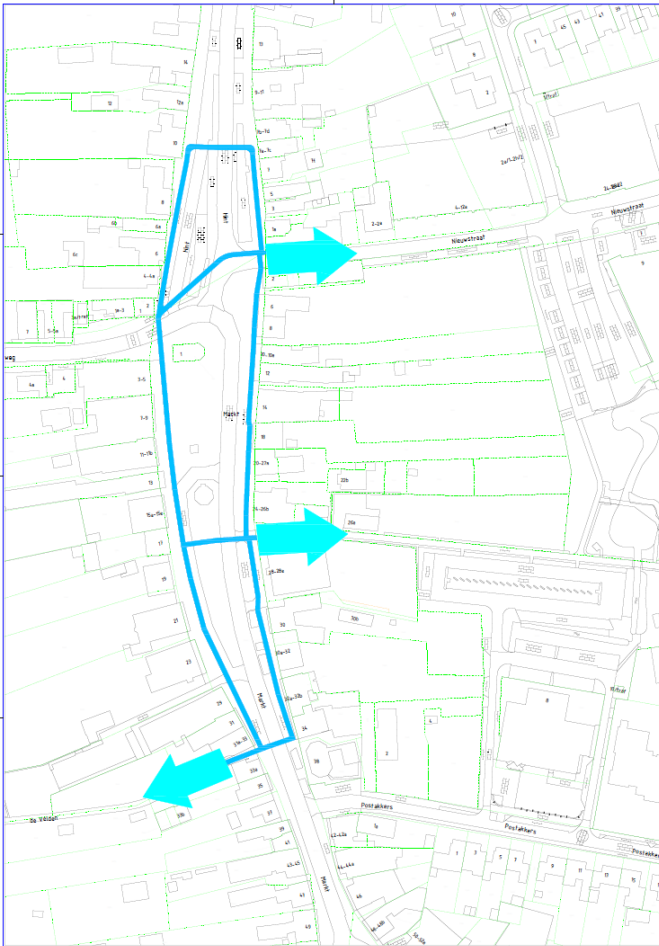

Dilemma

- Loopstrook
- Cultuurhistorie
- Boomveiligheid

Bijten elkaar in meer of mindere mate

Voorstellen loopstrook

Loopstrook variant 2

Cultuurhistorie

Markt

Sinds 1967 is door de beroemde Marga Klompé de markt in Eersel aangewezen als rijksbeschermd dorpsgezicht. Een beschermd stads- of dorpsgezicht is een gebied in een stad of dorp met een bijzonder cultuurhistorisch karakter. De bescherming is bedoeld om de cultuurhistorische identiteit van een gebied te behouden en in te zetten bij ontwikkelingen.

De markt in Eersel is een waardevol plein. Het marktplein in Eersel heeft, in tegenstelling tot de meeste andere Kempische nederzettingen, een langgerekte vorm. De markt/hint is een met lindebomen begroeide ruimte, een gemeenschappelijk veld, waaromheen zich de bebouwing concentreerde. Door de aanwezigheid van de vroegere hoofdweg Eindhoven-Turnhout, wordt de markt visueel in twee delen gesplitst in de Markt en de Hint. Vanuit het noorden komt de weg vanuit Den Bosch op de markt uit. *De kenmerkende lindenbeplanting, een veel in Brabant gebruikte boomsoort, is op de Markt (het zuidelijk gedeelte) het best bewaard gebleven. Drie rijen linden verdelen het marktveld in een aantal banen, waardoor de lengte-indeling nog wordt geaccentueerd. Op het Hint vindt men nog een gedeeltelijke bomenrij vlak langs de huizen.*

De zijden van de markt worden gevormd door een reeks Kempische dorpshuizen, waarvan de oudste dateert uit 1669. Veel gebouwen waren herbergen, logementen en winkels. Erachter bevond zich een aantal stallingen die nu echter grotendeels verdwenen zijn. De bebouwing ligt met de nok evenwijdig aan de straat. Het betreft een aaneengesloten reeks eenlaags woningen met lage, langgerekte zadeldaken. Slechts hier en daar zijn tweelaags gebouwen aanwezig. Sinds ongeveer honderd jaar is de markt/hint geheel bestraat.

Centraal ligt op de markt ligt de eenvoudige bakstenen kapel, gesticht in 1464, op het kruispunt van.....

Bomen winter en zomer

Aanleiding boomonderzoek

Onderzoek 'Inzicht bomen Markt/Hint'- IBOR maart 2021

Belangrijkste bevindingen:

- 136 bomen onderzocht, hiervan:
 - 24 bomen beperkte levensverwachting (tot max 15 jaar)
 - Beperkte groeiplaats bomen zorgt voor wortelopdruk.
 - Overige bomen blijven kwetsbaar door groeiplek. > risico voor veiligheid > 'gezonde' boom najaar 2022 omgewaaid.
 - 'Boterlinde' – monumentale geknotte preeelboom – probleemboom (holle stam, inrottend, paddenstoelen)

Onderzoek 'Inzicht bomen Markt/Hint'- IBOR maart 2021

Bomen Effect Analyse – huidige staat bomen

Conclusies huidige staat bomen:

- Veel bomen getopt/gekandelaberd om windvang en val te voorkomen.
 - Bomen groeien niet meer uit tot oorspronkelijk beeld of hoogte. Daarmee ook van invloed op cultuurhistorische karakter van de Markt.

Vraag: past dit boombeeld nog wel bij de beleidsstatus beschermwaardige bomen???

- Wortelopdruk bomen (ca 22%) door kleine plantspiegels en slechte (ondergrondse) groeiplaats
 - Grotere kans op houtrot door grote snoeiwonden
 - Gekandelaberde bomen dragen minder bij aan ecosysteem (bv afvang water en fijnstof) door kleine kroonvolume

Advies bomen (BEA)– meerdere scenario's

Scenario: slechte bomen vervangen:

Advies bomen (BEA)– meerdere scenario's

Scenario: slechte bomen vervangen:

Advies bomen (BEA)– meerdere scenario's

Scenario: Alle bomen in één werkgang vervangen:

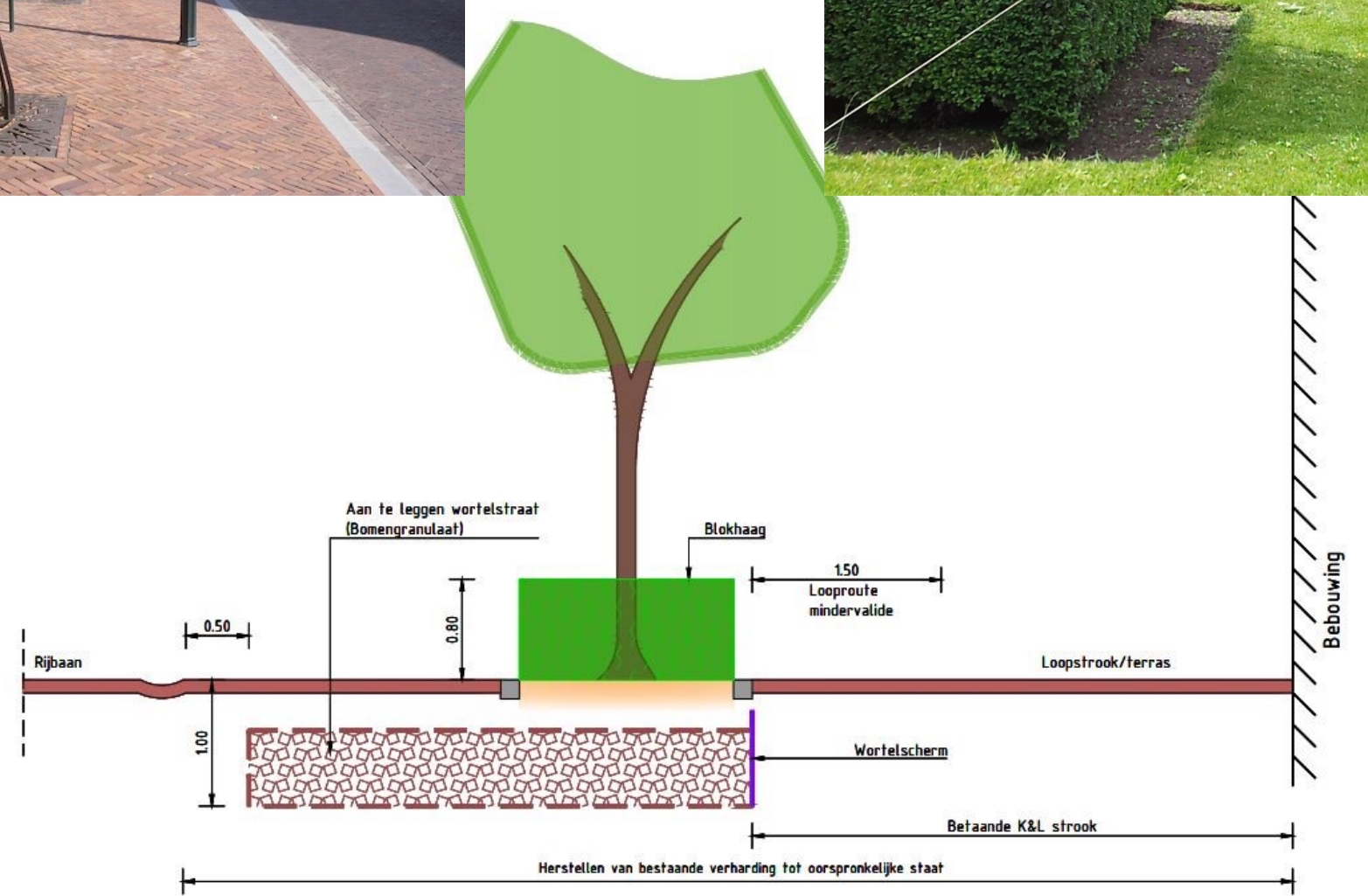
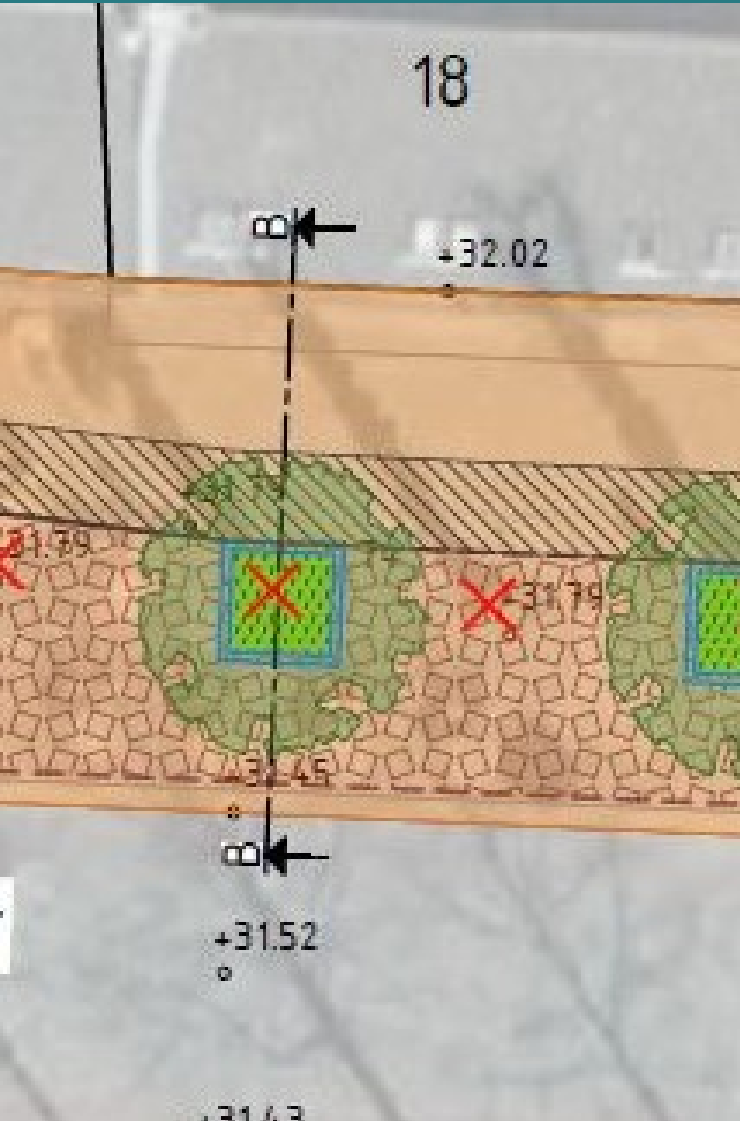

Bomen Effect Analyse

Scenario: Alle bomen in één werkgang vervangen:

Eerste schetsplan

Principeprofiel B-B
Schaal 1:50

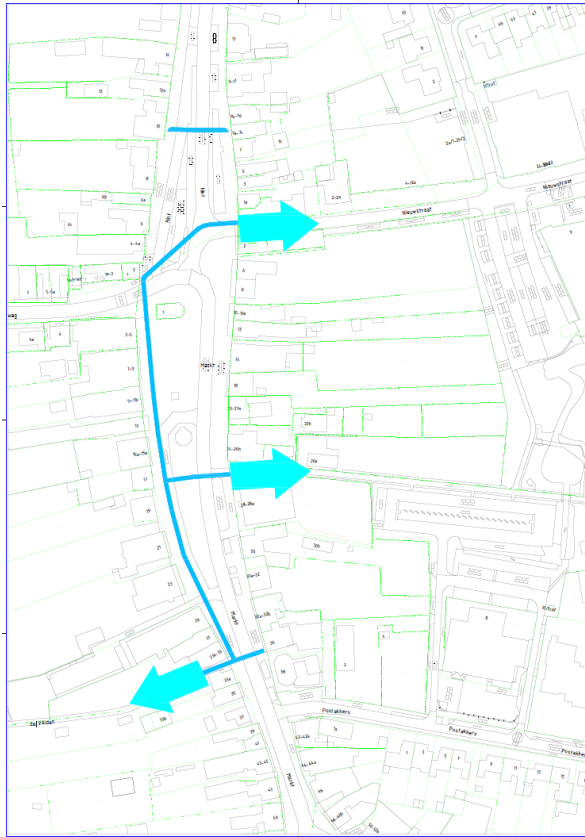
Advies bomen (BEA)– mogelijkheden en kansen

Mogelijkheden/kansen:

Los van keuze scenario vervanging van bomen

- **Robuuster boombeeld.** Minder bomen geeft een sterker boombeeld. Bomen hebben boven- en ondergronds meer ruimte om tot omvang uit te groeien (die past bij de soort). Mogelijk bomen ook iets verder van gevel planten. Beter bruikbare ruimte voor terrassen en robuuster boombeeld
- **Grotere biodiversiteit.** Toepassen onderbeplanting biedt meer variatie en biodiversiteit
- **Verbeterde waterhuishouding.** Minder verharding (door grotere boomspiegels) betekent meer neerslag in de bodem en minder in riool

Compromisadvies op hoofdlijnen

- Loopstrook variant 2 (alleen westzijde Markt plus 4 oversteken)
- Bestaande loopstroken van gebakken steen (WF) handhaven (oostzijde en Hint)
- Westzijde Markt kasseien vervangen door gebakken steen (WF of DF)
- Oversteken met gezaagde, vlakke kasseien
- Huidige bomen handhaven (jaarlijks VTA, risicoaansprakelijkheid)
- Trekproeven uitvoeren (primair een steekproef, indien nodig alles testen)
- Alleen slechte bomen vervangen (trekproef en VTA)
- Jaarlijks steekproeven uitvoeren
- *Voor- en nadelen => opnemen in raadsvoorstel*

Afsluiting

Vragen en/of opmerkingen.....

